

Samenwerken aan de toekomst

Coalitieakkoord 2026-2030

Inhoudsopgave

Hier staan wij voor	2
1. Financiën en organisatie	8
2. Sociaal Domein	11
3. Duurzaamheid	16
4. Buitengebied, natuur en biodiversiteit	21
5. Wonen en ruimtelijke ontwikkeling	23
6. Opvang en integratie	27
7. Maatschappelijk vastgoed, sport en cultuur	29
8. Mobiliteit en bereikbaarheid	34
9. Economie, ondernemen en werk	37
10. Visie op Achterveld	41
11. Veiligheid	43

Hier staan wij voor

Leusden is een gemeente waar iedereen zich welkom en thuis mag voelen, in elke fase van het leven. Van opgroeien tot ouder worden willen we een omgeving bieden waarin mensen gezien worden. Als coalitie willen wij dat inwoners naar elkaar omkijken en elkaar helpen wanneer dat nodig is. We werken samen aan sterke buurten met vertrouwen, aandacht en betrokkenheid. Dat doen we door te investeren in betaalbare woningen, goede voorzieningen, een veilige leefomgeving en ontmoetingsplekken.

We geloven in een samenleving waarin generaties elkaar dragen en versterken. Ouderen, starters, gezinnen en jongeren ontmoeten elkaar in het dagelijks leven. In buurten, hofjes en woonvormen ontstaat ruimte voor contact en hulp. Kleine gebaren maken daarbij vaak een groot verschil.

We staan de komende jaren tegelijkertijd voor een aantal grote opgaven. Door de snelle groei in de jaren '60 en '70 speelt in onze gemeente de komende tien jaar een groot vervangingsvraagstuk van infrastructuur (wegen, leidingen) en faciliteiten (vastgoed, sportaccommodaties). We groeien vanaf 2030 met 10% in inwonersaantal en dus ook in de vraag naar voorzieningen. Financieel vraagt dit veel van ons. Dat geldt ook voor de uitdaging van toenemende kosten in het sociaal domein en een afnemende financiering vanuit het Rijk.

Dit vraagt om een besluitvaardig bestuur en goede samenwerking in Leusden en de regio. Samen met onze inwoners, ondernemers, raad en ambtelijke organisatie werken we eraan dat Leusden een fijne gemeente blijft om te wonen, werken, recreëren en sporten. Wij werken aan een samenleving die naar elkaar omkijkt en echt samen leeft.

Voor een goede toekomst moeten we keuzes maken

Wij nemen onze verantwoordelijkheid en durven keuzes te maken. Dat doen we in een tijd van financiële uitdagingen. We kiezen tijdig en doelgericht, waarbij we durven om te gaan met onzekerheden en prioriteiten te stellen. Dit vraagt om duidelijke communicatie en de bereidheid om, indien nodig, keuzes bij te stellen op basis van nieuwe inzichten. Om besluitvaardig te handelen hanteren we een aantal uitgangspunten.

Uitgangspunten

- Deze coalitie durft te kiezen en neemt krachtige en duidelijke besluiten, ook wanneer de beschikbare informatie niet het complete beeld kan geven.
- Wij pakken de regie op het bereiken van onze doelen door te prioriteren, focus aan te brengen en richting te geven.
- We zijn transparant over hoe we werken en waarom we bepaalde keuzes maken. Daar communiceren we helder over en leggen we onze keuzes uit om de juiste verwachtingen te scheppen.
- De keuzes die we deze periode maken zijn toekomstgericht. We hebben oog voor onze jongeren en ouderen. We wegen de gevolgen (sociaal, economisch, ecologisch, cultureel) voor huidige en toekomstige generaties mee en voorkomen dat kansen van morgen worden beperkt.
- We begroten scherp en realistisch, zodat we heldere keuzes kunnen maken. Hiermee zorgen we voor een financieel gezonde, sluitende begroting op de lange termijn.
- Wij zijn bereid om aan de voorkant te investeren in preventie, kwaliteit of voorbereiding als dit goedkoper of efficiënter is dan later ingrijpen of niets doen.
- Dit akkoord is de basis voor een strategische meerjarenplanning met concrete doelen, duidelijke prioriteiten, fasering en momenten van besluitvorming. Hiermee geven we richting en samenhang.

We werken in afstemming met raad en samenleving

De opgaven waar we voor staan zijn complex en ingrijpend. Betrokkenheid van inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties is voor ons daarom essentieel. We stellen ons uitnodigend op naar de gehele raad zodat de raad de kaderstellende en controlerende taak goed kan uitvoeren. Wij zetten de komende bestuursperiode in op een bestuurscultuur die zich kenmerkt door samenwerking, respect voor ieders rol en begrip voor elkaars belangen. Dit is met name van toepassing op de samenwerking tussen raad, college en organisatie.

Uitgangspunten

- Het college heeft de kaders van de raad nodig om gericht uitvoering te geven aan de opgaven in de komende jaren.
- Wij starten het proces voor de grote dossiers met startnotities om de raad aan de voorkant het proces te schetsen en duidelijke kaders te laten stellen. Aan de hand van die kaders kan het college samen met de ambtelijke organisatie de besluitvorming voorbereiden en aan de raad voorleggen in zijn controlerende rol. We gaan aan de slag met startnotities, bijvoorbeeld voor de Visie op Achterveld, het nieuwe zwembad, de opwek van windenergie en zoekgebieden voor woningbouw.
- Wij betrekken de inbreng vanuit de samenleving zo vroeg mogelijk in het proces. Per onderwerp kiezen wij hiervoor de best passende vorm.

We zoeken de regionale samenwerking om meerwaarde te bereiken

Een aantal opgaven die voor ons liggen vragen om een grotere schaal dan alleen Leusden. Te denken valt aan vraagstukken over de energietransitie, duurzaamheid, economie, het sociaal domein, mobiliteitsvraagstukken en de wolf. Hiervoor werken we samen op de meest effectieve schaal om onze ambities te realiseren. Wij zorgen ervoor dat we regie houden over onze samenwerking en verantwoorden ons naar onze inwoners.

Opdracht aan het college

In dit coalitieakkoord maken we afspraken op hoofdlijnen over wat wij in deze bestuursperiode willen realiseren. Deze bestuursperiode begint in een (financieel en sociaal) onzekere tijd. We geven daarmee het college bewust ruimte om deze hoofdlijnen de komende tijd verder uit te werken in een collegeprogramma en daarbij ook de raad en organisatie te betrekken. We vragen het college aan te geven op welke wijze het aan het coalitieakkoord uitvoering gaat geven met de bijbehorende strategische meerjarenplanning. Het college doet dit vanuit de in dit hoofdstuk benoemde uitgangspunten.

Wij zetten in op een college dat zichtbaar is. Wij werken met wethouders die actief langsgaan bij inwoners, ondernemers, sport- en wijkverenigingen, adviesraden en maatschappelijke partners, en zo voor verbinding zorgen.

Onze speerpunten

- ⇒ **Sterke wijken;** we versterken de wijkaanpak met focus op een integrale aanpak voor verduurzaming, leefbaarheid, gezondheid en sociale samenhang. We houden het sociaal domein toegankelijk en betaalbaar met aandacht voor gezonde jeugd, ouderen en inburgering.
- ⇒ **Windenergie;** we kiezen voor opwek van windenergie langs de A28. Hiermee zetten we ook in op het behoud van de rust in het buitengebied. We houden zelf de regie en werken samen met provincie en regio, ook bij de aanpak van de netcongestie.
- ⇒ **Buitengebied;** we kiezen voor een vitaal en groen buitengebied met oog voor de natuur, gezondheid en ondernemerschap. We beschermen en versterken waardevolle natuur en maken ons sterk voor het toekomstperspectief van boeren.
- ⇒ **Wonen;** we zetten ons in voor betaalbare en voldoende woonruimten. We gaan door met de grote woningbouwlocaties, benutten bestaande woningen beter en starten een verkenning naar mogelijke nieuwe woningbouwlocaties. We richten ons op jongeren, ouderen en bestemmen een deel van de woningen voor onze inwoners.
- ⇒ **Opvang en integratie;** we bieden in Leusden structurele opvang in een maat die bij Leusden past: menselijk, kleinschalig en verbonden met de Leusdense samenleving. We houden zelf regie en hebben oog en respect voor de mensen die we opvangen én voor omwonenden.
- ⇒ **Maatschappelijk vastgoed;** de komende tien jaar pakken we integraal de renovatie van ons maatschappelijk vastgoed, inclusief De Korf en het zwembad, op. Dit doen we niet in één keer, maar pakken dit in een logische volgorde aan.
- ⇒ **Economie;** we werken samen met ondernemers en winkeliers aan een sterke lokale economie. Parkeren blijft in Leusden gratis en we zetten in op voldoende laadcapaciteit.
- ⇒ **Mobiliteit;** we werken aan een goede fietsinfrastructuur en richten ons op het verbeteren van de verkeersveiligheid rondom het sluipverkeer

- ⇒ **Achterveld;** er komt een brede visie op Achterveld gericht op wonen, onderwijs, sport en duurzaamheid. We sluiten hierbij aan op de initiatieven die er vanuit bewoners zijn gestart.
- ⇒ **Financiën;** de financiële uitdagingen zijn groot en wij zetten in op structureel gezonde financiën om onze goede voorzieningen te kunnen behouden. Hiervoor moeten we keuzes maken en scherp begroten. Dit doen we door te kijken naar mogelijke bezuinigingen maar ook naar een verhoging van de lasten.
- ⇒ **Slagvaardig en rolvast bestuur;** om onze doelen en ambities te realiseren werken we samen met raad, inwoners, ondernemers, organisaties, verenigingen en de regio. We brengen de raad in positie door te werken met een strategische beleidsagenda en voor de grote beleidsthema's en projecten de raad vroegtijdig mee te nemen via startnotities.

Met dit coalitieakkoord geven wij aan wat wij de komende vier jaar willen bereiken voor Leusden, Stoutenburg en Achterveld. We zijn een gemeente waar iedereen zich welkom en thuis mag voelen, in elke fase van het leven. We doen dit door samen met raad, inwoners, verenigingen, ondernemers en organisaties samen te werken aan de toekomst.

Namens de coalitie:

Kennard Reinders

Timo Beumer

Niels Wassenaar

1. Financiën en organisatie

Financieel gezien ligt er een grote uitdaging voor deze periode. Een groot deel van Leusden is in de jaren '70 gebouwd en veel moet nu gerenoveerd of vervangen worden, zoals De Korf, het zwembad en infrastructuur (denk hierbij aan riolering). Het verdeelmodel voor het Gemeentefonds wordt herijkt waardoor het aandeel van Leusden kleiner wordt. De uitgaven voor jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning stijgen jaarlijks sterk. Bovendien krijgt de gemeente steeds meer taken terwijl de huidige gemeentelijke organisatie ondanks de recente groei nog steeds tegen grenzen aanloopt. Daarnaast heeft onze gemeente de afgelopen jaren een stevige reserve opgebouwd in de vorm van de Algemene Reserve. Ten slotte blijft Leusden gestaag groeien met nieuwe woningen in Achterveld Noordoost en de Tabaksteeg-Zuid.

Onze uitgangspunten:

- We blijven een financieel gezonde gemeente met een sluitende begroting.
- We voeren een stabiel en realistisch financieel beleid.
- We houden de gemeentelijke lasten voorspelbaar en verantwoord.
- We behouden een goed niveau qua voorzieningen.
- We durven keuzes te maken om structureel financieel gezond te zijn.
- We hanteren hierbij een gelijkwaardige balans tussen maatregelen die betrekking hebben op voorzieningen, gemeentelijke organisatie en de lasten voor de inwoners.

Werkwijze

Leusden komt de komende jaren structureel vele miljoenen tekort. Wij beseffen dat er veel gedaan moet worden om in de toekomst structureel gezond te zijn. Wij zetten hier verschillende maatregelen voor in: onze begrotingssystematiek, mogelijke ombuigingen, de ambtelijke en bestuurlijke inzet en de gemeentelijke lasten.

Begrotingssystematiek

- We begroten degelijk en scherp volgens de regels. Dit doen we realistisch zonder boekhoudkundige trucs of onnodige veiligheidsmarges.
- We zetten maximaal 10% van de vrije algemene reserve in voor onze jaarlijkse uitgaven. Hiermee gebruiken we de opgebouwde reserve om de komende periode

van financiële druk te overbruggen zodat we kunnen blijven investeren in de toekomst.

- We houden de algemene reserves op voldoende niveau, zodat er voldoende vermogen overblijft voor het benodigde weerstandsvermogen. Wij zijn bereid om aan de voorkant te investeren in preventie, kwaliteit of voorbereiding als dit goedkoper of efficiënter is dan later ingrijpen of niets doen.
- Wij realiseren ons daarbij dat we deze bestuursperiode besluiten nemen over een aantal projecten waarvan de financiële effecten in een volgende periode optreden.

Mogelijke ombuigingen

Om de begroting gezond te houden, kijken we ook naar waar we de kosten kunnen beperken. Dit doen we gericht en doordacht.

- We gaan door met de volgende fase van het onderzoek naar de beleidsvrije ruimte om te zien waar we in Leusden op een verstandige manier geld anders kunnen inzetten. Daarbij blijven we investeren in gezonde inwoners, een sterke samenleving met veel inzet van vrijwilligers en steun voor de mensen die het echt nodig hebben.
- Regionaal en lokaal zetten we ons in om de uitgaven te stabiliseren voor de maatschappelijke ondersteuning en met name jeugdzorg, wat een behoorlijke inspanning vraagt de komende jaren. Dit pakken we gericht aan. We onderzoeken hiervoor breed de mogelijkheden en maken gebruik van landelijke kennis en handreikingen vanuit de VNG.

Ambtelijke en bestuurlijke inzet

We zetten de beschikbare capaciteit van ambtenaren en bestuurders efficiënt in. Hierbij gaat het zowel om de capaciteit, werkwijze als het samenspel tussen raad, college en organisatie.

- We kiezen voor drie wethouders en we breiden het totaal aantal ambtenaren niet zomaar uit. Daarom stemt het college met de ambtelijke organisatie af wat zij wanneer van elkaar mogen verwachten.
- Verder scherpen we het samenspel met de raad aan, zodat minder beroep op ambtelijke ondersteuning nodig is en de raad, college en ambtelijk apparaat zich

kunnen richten op de eigen kerntaken.

- Wij staan uitbreiding van de ambtelijke capaciteit toe voor functies die zichzelf terugverdienen. Dat kan zijn omdat er personele kosten of regel- of maatschappelijke kosten worden bespaard.
- Voor de grote projecten zoals De Korf, de Visie op Achterveld en het Burgemeester Buiningpark besluiten we aan de voorkant welke extra (tijdelijke) inzet nodig is naast de reguliere ambtelijke inzet. We maken een meerjarenplanning met een logische volgorde voor de projecten om het beslag op de ambtelijke capaciteit te faseren.

Gemeentelijke lasten

- Wij verhogen de woonlasten voor woningen en bedrijven voor zover dit nodig is om de kortingen vanuit het Rijk op te vangen, waardoor we onze voorzieningen beschermen. We blijven hierbij onder het gemiddelde van onze provincie.
- We besluiten alleen tot nieuwe plannen als daar een daadwerkelijke dekking tegenover staat vanuit extra middelen of bezuinigingen. Wij zetten alleen substantiële bedragen vanuit onze reserves in als dit leidt tot lagere structurele kosten in de toekomst. We behouden bij nieuwe uitdagingen het evenwicht tussen voorzieningenniveau, lasten en de inzet van onze eigen organisatie.

Wij vragen het nieuwe college om de financiële effecten van het coalitieakkoord te vertalen in de Begroting 2027-2031.

Dienstverlening

Leusden is een gezonde en groene, gemeente met veel goede voorzieningen. Onze vrijwilligers en actieve ondernemers dragen stevig bij aan onze samenleving. Wij faciliteren en ondersteunen onze inwoners en ondernemers.

Uitgangspunten:

- We vereenvoudigen en versnellen waar mogelijk de vergunningsprocedures.
- We beperken de wachttijden voor onze dienstverlening.
- We hanteren ruime en gevarieerde openingstijden.
- We zijn zichtbaar en goed bereikbaar.

2. Sociaal Domein

Wij richten ons binnen het sociaal domein op een sterke, inclusieve gemeenschap waarin iedereen kan meedoen en naar elkaar omziet. Met het beleidskader Sociaal Domein 2023 – 2027 bouwen we samen met onze partners aan een thuis voor iedere inwoner. Hiervoor zetten we in op een stevige basis en ruimte voor ontmoeting en verbinding in netwerken met anderen. In 2026/2027 actualiseren we het beleidskader waarbij we inwoners, partners en de raad betrekken. Onze uitgangspunten zijn:

- Wij bieden ondersteuning dicht bij huis met aandacht voor kwaliteit en in samenwerking met partners.
- We zetten in op preventie door vroegtijdige en passende ondersteuning te bieden, om de noodzaak voor specialistische en complexere zorg te voorkomen.
- Onze ondersteuning is toegankelijk, doelgericht, tijdelijk waar mogelijk en effectief.
- We geven speciale aandacht aan onze jonge generatie. Jongeren zijn de toekomst en voor hen is het belangrijk dat iedereen mee kan doen.
- Wij richten ons ook bewust op onze ouderen. Leusden heeft te maken met een bovengemiddelde vergrijzing. Inzet op verbinding en ontmoeting is voor ons dan ook belangrijk bij het tegengaan van eenzaamheid onder deze generatie.

Sterke wijken en sociale samenhang

De wijk is de basis van een sterke samenleving. We bouwen aan buurten waar inwoners elkaar kennen, ontmoeten en ondersteunen. De wijkaanpak verbreden we van een focus op de warmtetransitie naar een integrale aanpak voor groen, leefbaarheid, gezondheid en sociale samenhang.

Onze uitgangspunten:

- We breiden de wijkaanpak uit naar een brede sociale en leefbaarheidsaanpak en verbinden dit met gezondheid, sport en welzijn.

- We zetten in op wijkverenigingen, buurthuizen en ontmoetingsplekken en investeren in vrijwilligers en verenigingen.
- We gaan eenzaamheid tegen.
- We faciliteren inwonersinitiatieven (minder regels, meer ondersteuning).
- We zetten het Fonds Samenlevingsinitiatieven in 2027 voort, met behoud van budget voor incidentele initiatieven,
- We zorgen voor laagdrempelige ondersteuning in de wijk via wijkteams.
- We investeren in opbouwwerk en de wijk-GGD, die signalen uit de wijk oppakken en de verbinding versterken tussen inwoners, initiatieven in de wijk en professionele ondersteuning, zodat problemen sneller en dichterbij worden aangepakt.
- We stimuleren inwonersactiviteiten in de wijken omdat deze bijdragen aan ontmoeting en verbinding. Wij werken er daarom onder andere aan om de vergunningverlening voor evenementen zo laagdrempelig mogelijk te maken.

Mantelzorg en ondersteuning

We zorgen dat mantelzorgers de zorg voor hun naaste kunnen volhouden. We bieden onze mantelzorgers passende en toegankelijke ondersteuning die goed zichtbaar is aan, zodat deze goed vindbaar is voor de mantelzorgers. Tegelijk versterken we de kracht van samenredzaamheid in buurten en gezinnen. Voor ouderen is het belangrijk dat zij zelfstandig kunnen blijven wonen. Dat moet in hun vertrouwde omgeving mogelijk zijn. Mantelzorgers, ontmoetingsplekken en informele netwerken zijn hierbij onmisbaar.

Onze uitgangspunten:

- We organiseren één herkenbaar aanspreekpunt voor mantelzorgers en verbeteren de vindbaarheid van de ondersteuning.
- We stimuleren buurthulp en informele netwerken, bijvoorbeeld via wijkverenigingen.
- We ondersteunen woonvormen waarin zorg en samenleven samenkomen, zoals (tijdelijke) mantelzorgwoningen of knarrenhofjes.
- We zetten in op verbinding van jong en oud en brengen de generaties bij elkaar.

Wmo en Jeugdzorg

We zien dat jongeren en gezinnen soms onder druk staan. Daarom zetten we in op preventie en ondersteuning dichtbij huis. Problemen willen we eerder herkennen. We zorgen dat hulp sneller beschikbaar is. Dit vraagt om samenwerking tussen scholen, zorgorganisaties, verenigingen en de gemeente. De vraag naar jeugdzorg en Wmo groeit en wordt complexer, terwijl de financiële ruimte onder grote druk staat. Daarom moet de kostenstijging omgebogen worden, omdat de kosten niet eindeloos kunnen blijven toenemen. Daarbij is het van belang dat ondersteuning beschikbaar blijft voor wie dat nodig heeft. De focus ligt op preventie en het versterken van het eigen netwerk in de buurt. Waar mogelijk benutten we meer inzet van collectieve ondersteuning.

Onze uitgangspunten:

- We verbeteren de toegang tot zorg en ondersteuning met duidelijke aanspreekpunten bij de gemeente, Lariks en MetMaya.
- We kiezen voor meer inkomensafhankelijk werken en eigen bijdragen waar en wanneer dat passend en mogelijk is.
- We investeren in vroegsignalering en samenwerking met onze ketenpartners (onder andere onderwijs, huisartsen, wijkverenigingen).
- We stimuleren innovatie en nieuwe vormen van zorg en ondersteuning wanneer dit bijdraagt aan kwalitatief betere ondersteuning en een kostenbesparend effect heeft.

Financiële ontwikkelingen

De financiële druk op de Wmo en vooral de jeugdzorg is groot en blijft stijgen. We starten in 2026 een breed opgezet project om deze ontwikkeling om te buigen zodat we een passend en betaalbaar voorzieningenniveau hebben. Dit wordt een zware opgave waarbij we besluitvaardig te werk moeten gaan. Onze visie hierbij is:

- Onze ondersteuning blijft eenvoudig toegankelijk voor onze minima.
- We heroverwegen individuele ondersteuning op basis van gebruik, behoefte en draagkracht.

- We onderzoeken of de wijze waarop we ondersteuning hebben georganiseerd effectiever en efficiënter kan worden ingericht.
- We kiezen liever voor gerichte maatregelen dan voor geleidelijk 'kaasschaven'.

Bestaanszekerheid, gelijke kansen en inclusie

Iedereen moet kunnen meedoen, zowel jong als oud. Voor kinderen en jongeren zetten we in op een veilige en kansrijke omgeving. Iedereen moet kunnen meedoen aan sport, cultuur en ontmoeting. Daarom investeren we in scholen, sportvoorzieningen en verenigingen. Ook maken we plekken in de wijk toegankelijk. We stimuleren samenwerking tussen scholen en sportclubs. Zo willen we bewegingsarmoede tegengaan. Ook helpen we jongeren hun talenten te ontdekken. Bestaanszekerheid en gelijke kansen zijn randvoorwaarden voor een gezonde samenleving. We zetten in op het versterken van financiële zekerheid, toegankelijkheid van voorzieningen en een inclusieve gemeente waarin iedereen zich vrij en veilig voelt.

Onze uitgangspunten:

- We gaan door met de aanpak van armoede en schulden, met nadruk op vroegsignalering.
- We maken minimaregelingen toegankelijker en beter vindbaar.
- We zorgen dat kinderen en jongeren volwaardig kunnen meedoen.
- We hebben aandacht voor de fysieke en sociale toegankelijkheid van voorzieningen voor iedereen en zetten in op verbetering daarvan.
- We zetten in op een inclusieve en veilige samenleving.
- We geven uitvoering aan het Regenboog Stembusakkoord voor acceptatie, veiligheid en zichtbaarheid van de LHBTIQ-gemeenschap.
- We werken samen met maatschappelijke partners en verenigingen aan het belang van gelijkwaardigheid en respect.
- We hebben speciale aandacht voor de sociale veiligheid van vrouwen en kinderen.

Onderwijs

Wij zijn verantwoordelijk voor goede randvoorwaarden voor het onderwijs en een gelijke start voor ieder kind. De uitdagingen in het onderwijs liggen vooral in het vergroten van kansengelijkheid, het bieden van passende ondersteuning aan kinderen en het

organiseren van goede voorzieningen. Vanuit onze regierol blijven we werken aan passende onderwijshuisvesting en de verbinding van onderwijs, zorg en welzijn.

Onze uitgangspunten:

- We blijven investeren in passende onderwijshuisvesting, afgestemd op de groei en spreiding van leerlingen.
- We werken verder aan het versterken van de samenwerking tussen onderwijs, voor- en naschoolse voorzieningen, jeugdzorg en wijkteams vanuit een integrale blik, zodat hulp sneller en dichterbij het kind beschikbaar is.
- We stimuleren nog steeds de brede ontwikkeling van kinderen, in samenwerking met sport, cultuur en natuureducatie, om zo kansengelijkheid te blijven verbeteren.

3. Duurzaamheid

Het klimaat verandert en dat merken we ook in Leusden. Daarom werken we voortvarend en in samenhang aan de energietransitie. Duurzaamheid raakt meerdere beleidsterreinen, zoals energieopwekking, opslag, netcongestie, klimaatadaptatie en warmtetransitie. Ons doel blijft dat Leusden in 2050 energieneutraal en aardgasvrij is. De wijkaanpak is hierbij ons speerpunt, omdat de transitie alleen slaagt als iedereen mee kan doen. Daarom werken we samen met inwoners, ondernemers, boeren en onze regionale partners.

Onze uitgangspunten:

- We kiezen realistisch, eerlijk en toekomstgericht.
- We nemen regie.
- We beschermen wat waardevol is.
- We zorgen dat iedereen mee kan doen.

Duurzame energieopwekking en RES

We nemen als gemeente de regie op de energietransitie omdat we van het gebruik van fossiele brandstof af willen. Hiermee maken we duidelijke keuzes over waar en hoe we duurzame energie opwekken. We hebben oog voor landschap, natuur, gezondheid en draagvlak. Samen met andere gemeenten in de RES-regio Amersfoort dragen we bij aan de regionale opgave, maar houden zelf invloed op de uitvoering. Wij willen zelf de regie voeren. Op basis van onder meer de inwonersraadpleging gaan wij een concrete locatie bij de A28 voor windenergie onderzoeken. Voor de opwek van zonne-energie focussen we op daken en parkeerterreinen.

Onze uitgangspunten:

- We dragen bij aan de regionale opgave.
- Windturbines zijn alleen acceptabel langs de A28. Ter bescherming van het buitengebied en met oog voor leefbaarheid en gezondheid is wind opwekken op andere locaties dan langs de A28 niet wenselijk.
- We houden als gemeente de regie.
- Wij kiezen niet voor grootschalige zonnevelden in onze gemeente, onder andere omdat er geen geschikte locaties qua grootte beschikbaar zijn en de businesscases

daardoor lastig rendabel gemaakt kunnen worden.

- We actualiseren de komende periode onze zonneladder. Hierbij kiezen wij voor kleinschalige zonopwek (max. 2 hectare) als deze gekoppeld is aan agrarische activiteit op veld, zon op daken, parkeerterreinen en bedrijventerreinen.
- We zorgen dat opbrengsten van energieprojecten zoveel mogelijk lokaal landen, via bijvoorbeeld energiecoöperaties en lokaal eigendom.

Vanuit deze uitgangspunten willen wij een bijdrage leveren aan de opgave van de regio Amersfoort bij Planuitval RES. Als ons aanbod voor de regionale opgave Planuitval RES zullen wij het volgende voorleggen aan het college en de raad:

- We zijn bereid tot het plaatsen van meerdere grote windturbines bij de A28 ter hoogte van afslag 5 Maarn en onderzoeken samen met partners (zoals Defensie, grondeigenaren en omgeving) de precieze locatie van de windmolens.⁸ Wij leveren een stevig aandeel in de regionale opgave voor wind- en zonneopwek voor de Planuitval RES.
- We houden als gemeente regie op het hele proces rondom de realisering van windopwek op genoemde locatie. Wij zullen dus als gemeente optreden als bevoegd gezag.
- We verwachten dat de provincie de motie “wie goed doet, goed ontmoet” respecteert en bij een eventueel aanwijzingsbesluit geen locaties kiest in of aan de randen van ons buitengebied, inclusief bij onze buurgemeenten voor gebieden direct grenzend aan Leusden.
- We gaan in onze voorlopige planning ervan uit dat we uiterlijk in 2031 starten met de realisatie (bouw) van de windturbines. Deze bestuursperiode moeten de planvorming, uitwerking en besluitvorming afgerond zijn.
- In de planning is opgenomen dat we in de periode 2026-2029 inventariseren welke initiatiefnemers mogelijk zijn en in de eerste helft van 2029 een initiatiefnemer selecteren. Hierbij houden we rekening met het uitgangspunt dat de opbrengsten zoveel mogelijk lokaal landen.

Wijkaanpak: samen verduurzamen dichtbij huis

De duurzaamheidstransitie slaagt alleen als inwoners mee kunnen doen. Daarom kiezen we voor een wijkaanpak die verder gaat dan alleen warmte: we verbinden energie, vergroening, klimaatadaptatie en sociale samenhang. Met de wijkaanpak verduurzamen we onze wijken stap voor stap. We focussen op isolatie en elektrificatie en pakken dit waar mogelijk collectief op.

Onze uitgangspunten:

- We breiden de wijkaanpak voor warmte uit naar een brede duurzaamheidsaanpak per wijk voor isolatie en elektrificatie, maar ook voor vergroening en klimaatadaptatie.
- We benutten de betrokkenheid van wijkverenigingen, inwoners, ondernemers en agrariërs in de duurzaamheidsaanpak.
- We werken met een ambitieuze blik waarbij we realistisch en doelgericht handelen. We zijn hierbij kritisch op de inzet van mensen, middelen en de daadwerkelijke effectiviteit van de aanpak. We werken met duidelijke, meetbare doelen en indicatoren, zodat we de voortgang continu kunnen monitoren en waar nodig tijdig kunnen bijsturen.
- We hanteren voor de langere termijn een kosten-batenbenadering, waarin we niet alleen financiële effecten meenemen, maar ook maatschappelijke opbrengsten zoals verbeterde leefbaarheid, gezondheid en toekomstbestendigheid.
- We ondersteunen inwoners actief met informatie, begeleiding en inzicht in financiële regelingen, niet alleen voor huiseigenaren maar ook voor huurders, VvE's en bedrijven.
- We stimuleren gezamenlijke initiatieven, zoals isolatieprojecten, energiecoöperaties en buurtbatterijen.
- We gaan proactief op zoek naar subsidies van de provincie of het Rijk voor deze duurzaamheidsprojecten in de wijken.

Warmtetransitie

De overstap naar duurzame warmte is één van de grootste opgaven in de energietransitie. Voor inwoners moet deze stap vooral haalbaar en betaalbaar zijn, want zomaar van het gas af is niet realistisch. Daarom kiezen we voor een aanpak dicht bij huis, met ruimte voor verschillende oplossingen per wijk. We combineren technische oplossingen met toegankelijke ondersteuning, zodat iedereen mee kan doen en niemand achterblijft.

Onze uitgangspunten:

- We gaan verder met de mogelijkheid van warmtewinning uit de bodem en uit het Valleikanaal.
- We gaan door met de wijkgerichte aanpak van de warmtetransitie, met oplossingen die passen bij de woningen en bewoners in die wijk.
- We stimuleren isolatie als eerste en belangrijkste stap om energieverbruik te verminderen.
- We onderzoeken of collectieve oplossingen zoals warmtenetten mogelijk zijn.
- We gaan door met de uitwerking van het Warmteprogramma, waarin we een duidelijke planning opnemen van welke oplossing per wijk het beste werkt.

Klimaatadaptatie

Om de effecten van de klimaatverandering tegen te gaan, maken we onze wijken weerbaar tegen hitte, droogte en hevige regenval. Onze oplossingen dragen tegelijk bij aan een prettige leefomgeving. Met grotere natuurgebieden in het buitengebied en meer biodiversiteit in de kernen zijn we beter bestand tegen de gevolgen van klimaatverandering. Deze insteek nemen we op in de wijkgerichte aanpak.

Onze uitgangspunten:

- We zorgen voor meer bomen en schaduwrijke plekken in de wijken.
- We nemen in samenwerking met het waterschap maatregelen tegen wateroverlast bij hevige regen en overstroming, door bijvoorbeeld waterberging en wadi's om regenwater op te vangen.

- We helpen inwoners om hun tuin en buurt klimaatbestendig in te richten en maken tegelwippen ook voor huurders en huiseigenaren beschikbaar.
- We sluiten aan bij initiatieven om minder drinkwater te gebruiken.

Energieopslag en netcongestie

De druk op het elektriciteitsnet is een groeiend probleem en remt de ontwikkeling van woningen, bedrijven en duurzame initiatieven. Hoewel de oplossing niet volledig lokaal ligt, nemen we verantwoordelijkheid waar we kunnen en werken we samen aan een toekomstbestendig energiesysteem.

Onze uitgangspunten:

- We werken intensief samen met de provincie, netbeheerders en regiogemeenten om netcongestie aan te pakken.
- We stimuleren lokale energie- en warmteopslagsystemen.
- We bevorderen slim energiegebruik en het beter afstemmen van vraag en aanbod.
- We onderzoeken en stimuleren collectieve energiesystemen en lokale energienetwerken samen met lokale energiecoöperaties.

4. Buitengebied, natuur en biodiversiteit

Een groene leefomgeving is essentieel voor gezondheid, biodiversiteit en klimaatbestendigheid. We beschermen wat waardevol is en versterken natuur en landschap. De natuur in Nederland heeft versterking nodig, voornamelijk op het gebied van biodiversiteit en waterkwaliteit. In Leusden dragen we daar actief aan bij.

Buitengebied en agrariërs

Ons buitengebied is niet alleen mooi, maar ook van grote waarde voor voedselproductie, natuur en recreatie. Boeren en natuurbeheerders spelen een sleutelrol in het beheer van ons landschap. We ondersteunen hen bij de overgang naar een duurzame toekomst, met ruimte voor ondernemerschap én oog voor natuur en gezondheid.

Onze uitgangspunten:

- We gaan aan de slag met het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) en zien de belangrijke rol die agrariërs spelen in het onderhoud van het landschap. Wij blijven dit doen vanuit de visie in de zienswijze zoals deze in februari 2026 is ingediend op het concept van het nieuwe UPLG. We volgen de vormgeving nauwgezet en stemmen onze inbreng goed af met agrariërs en landschapsbeheerders.
- We versterken landschapselementen zoals bomenrijen en natuurvriendelijke oevers (groenblauwe dooradering).
- We behouden open ruimtes en groene buffers tussen de kernen en zorgen voor een goede verbinding tussen woongebieden en natuur
- We maken ons sterk voor goede regelingen met toekomstperspectief voor boeren, daarover gaan we in overleg met de provincie
- We stimuleren kleinschalige recreatie, zoals wandelen (knooppunten), fietsen en verblijfsrecreatie (bijvoorbeeld B&B's).
- We pleiten bij het Rijk en de provincie voor landelijk en regionaal wolvenbeleid met aandacht voor veiligheid, bescherming van vee én het behoud van de

natuurlijke balans. Daarbij is goede monitoring, bijvoorbeeld door zenderen, van belang

Natuur en biodiversiteit

Natuur is de basis van een gezonde leefomgeving. Het zorgt voor schone lucht, water en een rijk dieren- en plantenleven. We beschermen wat er is en versterken biodiversiteit waar mogelijk, zodat natuur en mens in balans blijven.

Onze uitgangspunten:

- We beschermen waardevolle natuurgebieden zoals de bossen, landgoederen en de Leusderheide.
- We planten extra bomen en stimuleren inheemse beplanting in het openbaar groen.
- We ondersteunen lokale initiatieven zoals voedselbossen, tuinen en natuureducatie.
- We verkennen waar de Basiskwaliteit Natuur ons kan helpen om biodiversiteit binnen en buiten onze kernen op peil te houden.
- We behouden de ruimte voor het Natuur Netwerk Nederland (NNN).
- We hechten aan schone lucht en stimuleren initiatieven die hieraan bijdragen, zoals die van Duurzaam Doen Leusden en de Stookwijzer.

5. Wonen en ruimtelijke ontwikkeling

De coalitie werkt aan een toekomstbestendige, groene en leefbare woonomgeving waarin inwoners van Leusden in elke levensfase een passende woning kunnen vinden. Daarom blijven we bouwen voor jongeren, starters, gezinnen en senioren. Zo kunnen mensen in hun vertrouwde omgeving blijven wonen. We kiezen voor diverse woonvormen, zoals woningdelen, woningsplitsing en levensloopbestendige woningen. Ook in het buitengebied zoeken we zorgvuldig naar mogelijkheden hiervoor. We bewaken daarbij het groene en dorpse karakter van Leusden, Achterveld en Stoutenburg.

Onze uitgangspunten:

- Wij hanteren een voorspelbare en transparante besluitvorming.
- We schrappen onnodige regels om zo procedures te versnellen en nemen knelpunten weg.
- We versterken de samenwerking met corporaties, ontwikkelaars, inwoners en maatschappelijke partners.
- We organiseren een structurele en betekenisvolle inwonersparticipatie. We informeren niet alleen maar betrekken onze inwoners actief bij keuzes over inrichting, duurzaamheid en leefbaarheid.
- Wij nemen actief de regie om deze ambities te realiseren voor de korte en de lange termijn en kijken hierbij nadrukkelijk naar een actiever grondbeleid.

Woningbouw eigen inwoners

De coalitie handhaaft de prioriteit voor starters, jonge gezinnen en doorstromende generaties uit Leusden. De gemeente pakt hierbij vanwege de urgentie een actieve en ondersteunende rol. Daarvoor moeten we een impuls geven aan het aantal woningen voor de eerstkomende jaren. Binnen de bestaande kernen zetten we in op transformatie van panden en de toevoeging van appartementen in het centrum. We stimuleren hiermee initiatieven vanuit de Leusdense samenleving die zich richten op uitbreiding van de woningvoorraad en het aantal percelen voor nieuwbouw. We hanteren hierbij het principe “ja, tenzij” om onnodige vertraging te voorkomen. Op passende locaties mag hoger gebouwd worden. Dit nemen we allemaal mee in de te actualiseren omgevingsvisie. Tegelijk wordt gebouwd aan sterke buurten, met aandacht voor duurzaamheid en participatie van inwoners. We gaan de verordening kamerbewoning evalueren en zo nodig herijken.

Ontwikkeling van Tabaksteeg-Zuid en Achterveld

De coalitie zet door met de ontwikkeling van Tabaksteeg-Zuid en de verdere ontwikkeling van Achterveld Noordoost en het opstarten van het zoekgebied Achterveld Noordwest. Deze gebieden worden dorps en groen ingericht. Er komt ruimte voor innovatieve woonvormen zoals levensloopbestendige woningen, gemengde woonconcepten en woonvormen die jong en oud verbinden. Nieuwe wijken worden natuurinclusief en klimaatadaptief ontworpen, met aandacht voor biodiversiteit, wateropvang, ontmoeting, sport en groene structuren. Bij nieuwe woningbouwprojecten wordt vooraf eerst de ontsluiting geregeld voordat er definitief gebouwd wordt.

Opstarten nieuwe zoekgebieden woningbouw

De huidige ambities voor woningbouw op basis van de woondeal lopen tot en met 2030. Leusden neemt hiervoor 1.455 woningen voor zijn rekening. In het najaar van 2026 start het proces rondom de herijking van de regionale woondeal tot 2036. Deze herijking leidt tot actualisatie van de afspraken en het richting geven aan de woningbouwopgave voor de jaren vanaf 2030. Wij willen onderzoeken welk aandeel Leusden voor zijn rekening kan nemen. Om dit proces te starten leggen wij in 2027 een startnotitie aan de raad voor over hoe wij het proces inrichten voor het onderzoek naar nieuwe zoekgebieden. Hierbij gaan we ook het gesprek aan met de raad over de uitgangspunten en randvoorwaarden die we daarbij moeten hanteren. Bij deze uitgangspunten nemen we het vraagstuk over hoogbouw in Leusden mee.

Betaalbaarheid en doorstroming

De coalitie gaat door met het stimuleren van nieuwbouw in het segment van sociale- en midden huur en betaalbare koopwoningen. Wij hanteren hierbij de geldende verdeling in de Huisvestingsverordening 2025. Betaalbaarheid gaat niet alleen over huur of koop, maar ook over woonlasten. Daarom wordt ingezet op energiezuinige woningen en goede isolatie. Woningcorporaties blijven onze partners in het realiseren van betaalbare en sociale huurwoningen. Wij stimuleren de doorstroming door senioren meer mogelijkheden te bieden om kleiner of gelijkvloers te wonen, zodat er ruimte vrijkomt voor gezinnen.

Leefbare, groene en veilige woonomgevingen

Bij de groei van de nieuwe woonlocaties groeien groen en voorzieningen mee. Nieuwe en bestaande wijken richten we dus in als complete leefomgevingen met voldoende groen, speelplekken, veilige routes en goede voorzieningen. De kwaliteit van de openbare ruimte is een integraal onderdeel van elke ontwikkeling. De coalitie investeert in vergroening, klimaatbestendigheid en het versterken van wandel- en fietsroutes. Leefbaarheid en sociale cohesie staan centraal, met aandacht voor ontmoetingsplekken en buurtvoorzieningen. We willen buurten waar kinderen veilig kunnen spelen. Ook moet iedereen zich veilig voelen op straat. Dit geldt op weg naar school, werk, sport of winkel. Buurten waar niet alleen wordt gewoond, maar waar mensen elkaar zien.

Wonen en zorg verbinden

De coalitie stimuleert woonvormen die zorg en wonen combineren, zodat ouderen en mensen met een zorgvraag langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Kleinschalige zorginitiatieven, mantelzorgwoningen en buurtgerichte zorgconcepten krijgen waar mogelijk ruimte. We maken hierbij maximaal gebruik van de mogelijkheden voor vergunningsvrije woonvormen zoals mantelzorg- en familiewoningen. Initiatieven die eenzaamheid tegengaan en sociale cohesie versterken worden ondersteund. Ook het splitsen van woningen wordt mogelijk gemaakt.

Duurzaam en toekomstbestendig bouwen

Duurzaamheid is een basisvoorwaarde voor nieuwe woningbouw. Onze nieuwbouwprojecten dragen bij aan het behalen van onze duurzaamheidsdoelen. We kiezen voor energiezuinige woningen, goede isolatie en het maximaal benutten van daken voor zonnepanelen. Nieuwe wijken richten we klimaatadaptief in met aandacht voor wateropvang, hittestress en biodiversiteit. We stimuleren circulair en natuurinclusief bouwen. We verkennen innovatieve energieoplossingen zoals buurtbatterijen en collectieve systemen.

Prioriteiten voor de eerste jaren

De komende twee jaar richten wij ons op:

- Versnelling van woningbouw binnen bestaande kernen.
- Voortgang in Tabaksteeg-Zuid en doorontwikkeling Achterveld Noordoost en opstarten Achterveld Noordwest.
- Opstarten proces nieuwe zoekgebieden woningbouw met een startnotitie voor de raad.
- Betaalbaarheid en doorstroming.
- Leefbare en groene wijken met duidelijke minimumnormen.

6. Opvang en integratie

Onze huidige opvang van Oekraïense ontheemden loopt naar verwachting op afzienbare termijn af. Tegelijk blijft de structurele opgave voor asielopvang bestaan. De Spreidingswet geldt onverminderd en vraagt van iedere gemeente een eerlijke bijdrage. Voor Leusden rekenen wij, op basis van de taakstelling van de afgelopen jaren, erop dat we structureel voor ongeveer 200 vluchtelingen opvang bieden. We schalen de opvangcapaciteit pas af bij een structurele afname van de opgave vanuit de Spreidingswet. Wij wachten die opgave niet passief af, maar nemen zelf de regie. We werken daarbij samen met onze inwoners, ondernemers en betrokken organisaties.

Onze uitgangspunten:

- We voeren de Spreidingswet uit.
- Als er een verzoek is voor een opvanglocatie volgt besluitvorming na afstemming met de raad.
- We kijken vanuit een samenhangend beleid voor vluchtelingen en statushouders naar mogelijke opvanglocaties en afspraken met de buurt.
- We zetten in op kleinschaligheid, verbondenheid met de Leusdense samenleving en integratie.
- We hebben oog en respect voor de zorgen van inwoners en de positie van de mensen die we opvangen. Wij handelen en communiceren daarom depolariserend.

Regie

Wij zijn als gemeente aan zet om te zorgen dat wij in Leusden op een constructieve wijze opvang en integratie bieden. Wij nemen het initiatief richting het COA. We bieden een stabiele keten van wonen, onderwijs, werken, begeleiding, integratie, structuur, enzovoort. We bieden continuïteit omdat dit bijdraagt aan het vergroten van de maatschappelijke participatie en het vermindert het risico op overlast, zodat deze groepen deel uit gaan maken van onze samenleving. We hebben hier een aantal randvoorwaarden bij:

Onze uitgangspunten:

- Integratie begint vanaf de eerste dag. Meedoen is de norm: Nederlands leren, naar school gaan, werken waar dat mag, sporten, vrijwilligerswerk doen en deelnemen

aan het leven in de buurt. Op deze wijze draagt iedereen bij aan een veilige en leefbare samenleving.

- De spelregels rondom de opvanglocaties dragen bij aan een goede inpassing in de buurt. We maken hiervoor heldere afspraken over beheer, aanspreekpunten, bereikbaarheid, daginvulling, toezicht en communicatie met de buurt.
- Wij laten minderjarige asielzoekers in Leusden doorstromen naar een volwassenopvang in Leusden.
- Bij het huisvesten van statushouders geven we voorrang aan statushouders die in Leusden ook al opgevangen waren als vluchtelingen. Daarmee bouwen we aan langdurige relaties, betere begeleiding en meer stabiliteit.
- We benutten de kracht van Leusden: wijken, verenigingen, sportclubs, kerken, maatschappelijke organisaties, ondernemers en vrijwilligers. Buddy-systemen, maatschappelijke begeleiding en samenwerking met lokale werkgevers helpen nieuwkomers om sneller hun plek te vinden.

We werken samen

De gemeente pakt de regie maar kan dit niet alleen. Betrokkenheid leidt tot draagvlak. Daarom werken we samen met onze inwoners, wijken, ondernemers en partners. Wij verrassen onze inwoners niet, maar betrekken hen in een vroeg stadium al bij het vaststellen van de uitgangspunten voor (kleinschalige) opvang, veiligheid, begeleiding en integratie. Ook in de fase waarin we op zoek gaan naar geschikte locaties en het maken van afspraken rondom de locaties betrekken wij onze inwoners.

Opvang op passende schaal

De opvang moet passen bij de schaal van Leusden, Achterveld en Stoutenburg. Wij kiezen daarom niet voor grootschalige, anonieme opvang, maar voor kleinschalige, gemengde en beheersbare voorzieningen, goed ingebed in de buurt. Minderjarige asielzoekers vangen we op in kleine groepen per wooneenheid, met goede begeleiding, onderwijs, dagstructuur, sport, taalonderwijs en duidelijke afspraken over veiligheid. Ook voor volwassen asielzoekers zoeken we naar opvangvormen die overzichtelijk zijn, met goede afspraken met omwonenden.

7. Maatschappelijk vastgoed, sport en cultuur

Maatschappelijk Vastgoed

Leusden heeft zich ontwikkeld tot een gemeente met goede voorzieningen en een goede infrastructuur. Voor een gedeelte van deze voorzieningen wordt gebruikgemaakt van maatschappelijk vastgoed. Hierbij gaan we uit van de op te leveren resultaten van het Programma Toekomstbestendig Vastgoed. Een deel van dit maatschappelijk vastgoed is aan vervanging toe. Daarom investeren wij de komende jaren in projectmatige vervanging van een aantal voorzieningen: De Nieuwe Korf, het Burgemeester Buining- en Banninkpark en het zwembad.

Onze uitgangspunten:

- Wij starten een project met een startnotitie waarin we de aanpak schetsen en bij de raad input voor de kaders ophalen.
- We starten met een visie en planvorming gevolgd door een haalbaarheidsonderzoek. We stellen een businesscase op basis waarvan we besluiten of het project inderdaad uitgevoerd wordt.
- Wij betrekken inwoners, verenigingen, ondernemers en partners tijdens het proces.
- Wij brengen maatschappelijke doelen en invulling van de ruimte bij elkaar.
- De verschillende projecten pakken we in een logische volgorde aan in de komende bestuursperiode. Hiermee borgen we dat we voldoende capaciteit en financiële middelen hebben om de projecten uit te voeren.

De Nieuwe Korf

In januari 2026 heeft de raad besloten het plangebied De Korf te herontwikkelen. De programmatische en ruimtelijke uitgangspunten zijn hierbij vastgesteld. Bij de planvorming worden een aantal maatschappelijke functies of organisaties meegenomen:

- Sporthal De Korf
- Activiteitscentrum De Korf (inclusief bowling)
- Theater De Tuin

- De Bibliotheek,
- Scholen in de Kunst
- Parkeerdek De Smidse

Wij zetten deze herontwikkeling voort. Hierbij kijken we ook naar de huisvesting van de Historische Kring.

Visie

Op dit moment werkt een projectgroep aan de visievorming voor de herontwikkeling. De projectgroep werkt het ruimtelijke model en het programma van eisen, samenwerkings- en exploitatiemodel voor de herontwikkeling uit. Hiervoor is een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld. De projectgroep levert de nieuwe plannen eind 2026 op. We onderzoeken de haalbaarheid, kosten en baten voor:

- Verplaatsing van de sporthal naar het Burgemeester Buining- en Banninkpark.
- De mogelijkheid en wenselijkheid van verplaatsing van Activiteitencentrum De Korf naar het Burgemeester Buining- en Banninkpark.
- Op de planlocatie:
  - Maximale woningbouw, tot 8 woonlagen.
  - Parkeermogelijkheid behouden voor ondernemers en bewoners met een realistische parkeernorm.
  - Cultuurhuis: Theater De Tuin, Scholen in de Kunst en de bibliotheek.
  - Parkeerdek de Smidse – alleen meenemen indien de business case dit toelaat in combinatie met woningbouw.

De volgende fase

Als de visiefase is afgerond kan de voorbereidingsfase worden gepland. De raad heeft hiervoor een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 1,35 miljoen voor het ontwerp en de aanbesteding van het cultuurhuis, de horecafuncties en Activiteitencentrum De Korf. De start van deze fase is afhankelijk van de planning voor de verplaatsing van de sporthal. Wij zorgen dat de nieuwe sporthal zo spoedig mogelijk gereed is omdat de sloop van de oude sporthal een voorwaarde is voor de start van de nieuwbouw van De Nieuwe Korf.

Herinrichting Burgemeester Buining- en Banninkpark

Huidige status

De raad heeft in januari 2026 besloten dat de sporthal naar het Burgemeester Buining- en Banninkpark verhuist als voorwaarde voor de herontwikkeling van De Nieuwe Korf, waardoor beide ontwikkelingen nauw samenhangen. Tegelijk vraagt het sportpark, waar sport, cultuur en evenementen samenkomen, om een integrale visie met aandacht voor verkeers- en sociale veiligheid, duurzaamheid en parkeren.

Visie

Begin 2026 is een projectgroep gestart om de locatie van de nieuwe sporthal te bepalen en een integrale visie te ontwikkelen voor het Burgemeester Buining- en Banninkpark, inclusief de mogelijke inpassing van een nieuw zwembad, in samenhang met De Nieuwe Korf. De projectgroep levert de volgende visie op:

- De nieuwe locatie voor de nieuwe sporthal
- De nieuwe locatie voor een nieuw zwembad
- Een integrale meerjarenvise op het sportpark over o.a.:
  - Parkeren
  - Fort33
  - Evenementen
  - Duurzaamheid

De volgende fase(n)

Als de visiefase is afgerond, kan de voorbereidingsfase worden gepland. De raad heeft hiervoor een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 1,35 miljoen voor de inpassing van de nieuwe sporthal en voor de planvoorbereiding, het ontwerp en de aanbesteding van de nieuwe sporthal. Aansluitend kan de bouw van de sporthal starten. We streven ernaar dat de nieuwe sporthal in 2029 gereed is.

Zwembad

Huidige status

De technische levensduur van zwembad Octopus loopt op zijn eind richting 2032. Het zwembad is eerder gerenoveerd. De exploitatie door SRO loopt eind 2029 af. Wij kiezen nu voor nieuwbouw en gaan dat goed voorbereiden. Daarom starten we deze bestuursperiode met de voorbereiding voor besluitvorming over een nieuw zwembad op het sportpark.

Visie

We gaan deze bestuursperiode de kaders en randvoorwaarden opstellen voor de nieuwbouw van een nieuw zwembad. Hierbij wordt ook een locatie op het sportpark gezocht. Dit nemen we al mee in de integrale visie op het Burgemeester Buining- en Banninkpark.

Deze bestuursperiode bereiden wij de nieuwbouw voor zodat in de periode 2030-2031 het nieuwe zwembad gebouwd kan worden. Bij de voorbereiding gaan we uit van:

- Inpassing op het Burgemeester Buining- en Banninkpark.
- We bouwen alleen bij een sluitende businesscase.
- De bouw start uiterlijk in 2031.
- Het huidige zwembad sluit pas nadat het nieuwe zwembad open is.
- Een recreatiebad heeft onze voorkeur, maar we besluiten hier pas over na onderzoek van de kosten en baten hiervan.

Tijdslijn

Door onderlinge afhankelijkheden, beperkte ambtelijke capaciteit en financiële middelen kunnen niet alle projecten tegelijk worden uitgevoerd. Daarom stellen we, in afstemming met de organisatie, vóór de zomer een strategische en gefaseerde planning op met duidelijke prioriteiten. Vooralsnog ziet onze prioritering er als volgt uit:

1. Voorbereiden Sporthal naar BBP	2026
2. Integrale visie BBP	2026/2027
3. Planvoorbereiding De Nieuwe Korf	2026/2027
4. Uitvoer nieuwbouw sporthal BBP	2027
5. Uitvoer nieuwbouw de nieuwe Korf	2029 e.v.
6. Voorbereiden nieuw zwembad	2028/2029
7. Nieuwbouw zwembad	2030/2031

Sport en cultuur

Sport en cultuur dragen beide bij aan ontmoeting, verbinding, identiteit, leefbaarheid, de ontwikkeling van jeugd, maar ook aan andere doelstellingen uit het sociaal domein. Wij geven onze visie op sport en cultuur nu een plaats bij het maatschappelijk vastgoed, omdat de grote ontwikkelingen daar verbonden zijn aan sport en cultuur.

Sport

Wij zetten sport in om gezondheid en vitaliteit te bevorderen, sociale verbinding te versterken en jeugdontwikkeling te ondersteunen. Wij bouwen voort op de belangrijke rol die verenigingen en vrijwilligers hierbij spelen. We richten ons dan ook op sport in brede

zin. We blijven dus inzetten op binnen- en buiten accommodaties, maar ook op bewegen in het buitengebied. We behouden de sportvoorzieningen in de gemeente.

Onze uitgangspunten:

- We investeren in nieuwe sportlocaties zoals een sporthal en een zwembad.
- We leggen meer nadruk op bewegen in de openbare ruimte, bijvoorbeeld door het aanleggen van speeltuinen en sportvoorzieningen in nieuwbouwwijken.
- We bieden veilige wandel- en fietsroutes.
- Wij ondersteunen verenigingen en vrijwilligers en bieden meer ruimte voor initiatieven door, waar mogelijk, regels te verminderen.
- Wij zetten het huidige beleid rondom sport (coaches, financiële ondersteuning van inwoners met lage inkomens) voort.
- We werken actief samen met scholen, zorg en verenigingen om sportdeelname te vergroten. We zetten hier onder andere het Sportakkoord Leusden in en gaan dit actualiseren.
- We willen de toegankelijkheid van het buitengebied vergroten. Daarvoor onderzoeken we de mogelijkheden van de invoering van meer wandelknooppunten.

Cultuur

We zetten het huidige cultuurbeleid voort en dragen daarmee bij aan ontmoeting, identiteit en leefbaarheid. Wij bieden inspiratie via cultuur door samen te maken en samen te beleven.

Onze uitgangspunten voor cultuur:

- We bieden culturele verenigingen en stichtingen ruimte om activiteiten te organiseren, als deze bijdragen aan de cultuurdoelstellingen.
- Iedereen kan deelnemen aan cultuur. Daarom zetten wij het huidige beleid voor lage inkomens voort.
- We zien het belang van samenwerking tussen cultuuraanbieders in een cultuurkoepel en blijven dit faciliteren.
- We streven naar behoud van onze cultuurvoorzieningen.

8. Mobiliteit en bereikbaarheid

Mobiliteit gaat in Leusden over bereikbaarheid, veilige infrastructuur, groei, leefbaarheid, economische groei en duurzaamheid. We zijn een gemeente waar iedereen zich makkelijk en veilig kan verplaatsen. Goede bereikbaarheid draagt bij aan de leefbaarheid van Leusden, Achterveld en Stoutenburg. Daarom hebben we ambities op meerdere mobiliteitsthema's.

We ontwikkelen nieuwe woonwijken die we op een goede manier willen ontsluiten. De fiets heeft voor ons een belangrijke functie als dagelijks vervoermiddel. Een belangrijk uitgangspunt is voor ons dat je op de fiets sneller bent dan met de auto. De fiets heeft ook bij recreatie een positieve functie. Het openbaar vervoer kan een duidelijke bijdrage leveren aan een betere bereikbaarheid, maar dat vraagt dan wel op een aantal punten om verbetering. De toename van het verkeer vraagt ook aandacht voor de verkeersveiligheid bij bijvoorbeeld het toenemende sluipverkeer (Achterveld en Stoutenburg) en de ontwikkelingen rondom het Knooppunt Hoevelaken. Voor het autoverkeer geldt dat parkeren en laadcapaciteit vraagstukken zijn die we steeds vaker tegenkomen in Leusden. Wij zetten ook in op een goede verkeersveiligheid en zien kansen voor verbetering.

Wij werken aan een gemeente die goed bereikbaar is voor voetgangers, fietsers, OV-reizigers en automobilisten. Hiermee dragen wij bij aan brede doelstellingen als duurzaamheid, een goede leefomgeving, verbinding en de kwaliteit van kernen, wijken en buitengebied. Daarom maken we de volgende keuzes:

Goede bereikbaarheid vanuit een brede doelstelling voor mobiliteit

Wij hanteren voor mobiliteit een brede doelstelling om als Leusden een gemeente te zijn die aantrekkelijk blijft om te wonen, werken, ondernemen en recreëren. Bij ons gaat mobiliteit hand in hand met onder andere bereikbaarheid, veiligheid en duurzaamheid. De keuzes op het gebied van mobiliteit nemen we met een brede blik. Bij het ontsluiten van nieuwe woonwijken beoordelen we ook de effecten op de verschillende verkeersdeelnemers, op veiligheid, op duurzaamheid en op parkeer- en laadvraagstukken.

Ontsluiting nieuwe woonwijken

Bij de ontwikkeling van woningbouwprojecten zoals Tabaksteeg Zuid en Achterveld Noordoost zorgen we voor een goede ontsluiting die bijdraagt aan de brede doelstellingen van ons mobiliteitsbeleid. Bij de planvorming voor Tabaksteeg nemen we dit uitdrukkelijk mee. Voor de ontsluiting van Achterveld Noordoost, Achterveld

Noordwest en Mastenbroek 2 onderzoeken we welke mogelijkheden er voor ontsluiting zijn. Hierbij kijken we ook naar een noordelijke variant.

Fietsnetwerk

De fiets speelt een belangrijke rol in de Leusdense mobiliteit. We zetten daarom in op een goede fietsinfrastructuur die veilig en goed toegankelijk is, met ook voldoende stallingsmogelijkheden. We richten ons hierbij op zowel het dagelijkse als het recreatieve fietsverkeer. Daarbij hebben we in ieder geval aandacht voor:

- De Hessenweg.
- De Hamersveldseweg.
- De buitenroutes als het gaat om veiligheid.
- Het vormen van een fietsnetwerk als belangrijke verbinding tussen de dorpen in de gemeente.

Betrouwbaar openbaar vervoer

Betrouwbare, bereikbare en duurzame OV-verbindingen versterken de leefbaarheid van Leusden. De betrouwbaarheid van het openbaar vervoer staat op dit moment onder druk. Wij gaan richting de provincie pleiten voor het verbeteren van het bereik van de busverbindingen:

- Herstel van de route van voorheen buslijn 78 over de Noorderinslag richting Middenweg, Beekridder, Landjonker, Van der Postlaan en Groene Zoom.
- Een behoefteonderzoek naar een OV-verbinding van Achterveld naar Amersfoort, Hoevelaken, Barneveld en het Science Park in Utrecht.

Goed bereikbaar voor auto's

Voor het autoverkeer hebben we naast de toekomstige groei ook te maken met ruimtelijke- en duurzaamheidsvraagstukken. We blijven ons samen met de regio en provincie sterk maken richting het Rijk voor een aanpak van het knooppunt Hoevelaken. Een oplossing voor het probleem van sluipverkeer vraagt meer tijd. De oplossingen vanuit het Rijk voor het knooppunt Hoevelaken leiden pas op middellange termijn tot een vermindering van het sluipverkeer. De komende jaren richten we ons daarom lokaal op het verbeteren van de verkeersveiligheid rondom sluipverkeer. Wij geven hierbij prioriteit

aan de situatie bij het kruispunt in Stoutenburg, met als doel het verbeteren van de verkeersveiligheid en doorstroom.

Goede parkeer- en laadfaciliteiten

Wij verbinden aan het autoverkeer ook voldoende gratis parkeergelegenheid en laadmogelijkheden. We werken aan nieuwe parkeernormen en het uitbreiden van het aantal laadplekken. Dit doen we zowel voor de nieuwbouwlocaties als voor de huidige infrastructuur. Wij zetten het beleid rondom de kabelgoten voor het laden van elektrische auto's voort.

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is een samenspel van de verschillende verkeerstromen. Wij streven ernaar dat voetgangers, fietsers, auto's en OV-reizigers zich op een veilige manier door Leusden, Achterveld en Stoutenburg bewegen. Dit doen we door waar nodig stromen van elkaar te scheiden. We hebben hierbij oog voor de dagelijkse verplaatsingen richting school, werk of boodschappen, maar ook voor de recreatieve fietsroutes in het buitengebied. Onze aandacht gaat in eerste instantie uit naar:

- Het onderzoeken van de mogelijkheden voor het doortrekken van de hoofdfietsroute op de Hamersveldseweg door het centrum richting Zwarteweg.
- De Hessenweg.
- De verkeersveiligheid en doorstroom op het kruispunt in Stoutenburg.
- Oversteekplaatsen voor fietsers en voetgangers.

Om verder uitvoering te kunnen geven aan het Mobiliteitsplan 2021 – 2030 wordt voor de komende vier jaar een nieuwe uitvoeringsagenda opgesteld. Wij nemen genoemde aandachtspunten hierin mee.

9. Economie, ondernemen en werk

Een sterke, veerkrachtige economie is essentieel voor een leefbaar en toekomstbestendig Leusden. Ondernemers, werkgevers, werknemers en zzp'ers vormen de motor van onze lokale samenleving. We zetten ons daarom in voor een economisch klimaat waarin ondernemerschap wordt gestimuleerd, duurzaamheid wordt versterkt en iedereen de kans krijgt om mee te doen. We kiezen voor een koers waarin ruimte voor initiatief, heldere en werkbare regels, duurzame groei en een sterke gemeenschap hand in hand gaan.

Onze uitgangspunten:

- Economische ontwikkeling moet passen bij het dorpskarakter, de groei van de gemeente en de kwaliteit van de leefomgeving.
- We investeren gericht in projecten die aantoonbaar bijdragen aan economische vitaliteit en stimuleren initiatieven die bijdragen aan een lerende en innovatieve gemeente en regio.
- We voeren een stabiel en realistisch financieel beleid dat ruimte biedt voor investeringen in economie, duurzaamheid en voorzieningen. We houden gemeentelijke lasten voorspelbaar en verantwoord.
- We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan een levendig en veilig centrum en sterke dorpskernen.
- We versterken de positie van lokale ondernemers in onze winkelgebieden.

Samenwerken

Wij werken samen met onze ondernemers en winkeliers om een sterke en vitale economie te realiseren. Zij zorgen voor banen, innovatie, voorzieningen en vitaliteit in onze dorpen. De gemeente is een betrouwbare partner die meedenkt, ondersteunt en tijdig beslissingen neemt.

Onze uitgangspunten:

- Wij versnellen en vereenvoudigen vergunningsprocedures waar dat kan en maken deze hiermee voorspelbaarder.
- We verminderen onnodige administratieve lasten en zorgen voor duidelijke communicatie.
- We zoeken actief samenwerking met ondernemersverenigingen, maatschappelijke organisaties en regionale partners. Het college gaat daarvoor actief naar buiten toe en gaat actief bij ondernemers en winkeliers langs.

- De gemeente werkt proactief en benaderbaar voor ondernemers, met één herkenbaar aanspreekpunt.
- We betrekken inwoners en ondernemers vroegtijdig bij ruimtelijke keuzes, wat betekent dat daar waar mogelijk combinaties van wonen en werken onderzocht kunnen worden.
- We zetten in op een toekomstbestendige economie die aansluit bij regionale ontwikkelingen in de regio Amersfoort.
- We onderzoeken in deze periode de meerwaarde van samenwerking met de regio Foodvalley, bijvoorbeeld aanvullend op onze samenwerking in de Regio Amersfoort.

Gericht investeren

Wij stimuleren allerlei initiatieven van ondernemers ter versterking van de lokale economie. Hierbij hanteren we een aantal uitgangspunten:

Onze uitgangspunten:

- Initiatieven dragen bij aan een lerende en innovatieve gemeente en regio
- Projecten dragen aantoonbaar bij aan economische vitaliteit.
- We stimuleren startups, scale-ups en zzp'ers, onder meer via flexibele werkplekken en netwerkiniciatieven.

Bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen zijn van groot belang voor de economische vitaliteit van Leusden. Ze spelen een sleutelrol in de lokale economie. Ze bieden ruimte aan bedrijven om zich te vestigen, te groeien en te innoveren, wat zorgt voor werkgelegenheid en economische dynamiek.

Onze uitgangspunten:

- We onderzoeken tijdig de toekomstige behoefte aan ruimte voor bedrijven, zodat Leusden aantrekkelijk blijft voor ondernemers.
- We benutten bestaande terreinen optimaal voordat uitbreiding wordt overwogen.
- We zien bedrijventerreinen als plekken waar duurzaamheid, efficiënt ruimtegebruik en toekomstbestendige ontwikkeling samenkomen. Wij kiezen bij onze aanpak voor verbinding tussen deze opgaven.
- We zorgen voor goed onderhouden, veilige en duurzame bedrijventerreinen.

Bereikbaarheid

Wij kiezen voor winkelgebieden en bedrijventerreinen die goed bereikbaar zijn. Dit draagt bij aan de levendigheid en activiteiten in onze dorpen. We geven daarmee een impuls aan onze lokale economie.

Onze uitgangspunten

- We verbeteren, daar waar het kan, de bereikbaarheid van bedrijventerreinen voor fietsers, leveranciers, auto's en openbaar vervoer.
- We zetten in op goede parkeervoorzieningen en behouden gratis parkeren voor een vitaal ondernemersklimaat.
- Deelvervoer wordt steeds belangrijker en wij willen dat faciliteren. We stimuleren duurzame mobiliteit, zoals deelvervoer, bijvoorbeeld met een pilot naar goede voorbeelden elders.

Duurzaam

Wij zetten als gemeente in op duurzaamheid met bijvoorbeeld energieopwek, warmte- en energieopslag en klimaatadaptatie. Hiervoor werken we ook samen met onze ondernemers om de doelstellingen te bereiken.

Onze uitgangspunten:

- We stimuleren ondernemers om te verduurzamen, onder meer via isolatie, zonnepanelen op daken en energiezuinige bedrijfsvoering.
- We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan een circulaire economie. Dit doen wij bijvoorbeeld door het plaatsen van één of meerdere statiegeldbulkautomaten.
- We werken samen met ondernemers aan klimaatadaptatieve maatregelen, zoals vergroening en wateropvang.
- We stimuleren lokaal inkopen door de gemeente waar dat mogelijk en verantwoord is.
- We bewaken de balans tussen bedrijvigheid, wonen, natuur en recreatie.

Toegang tot de arbeidsmarkt

Ondernemers en werkgevers zorgen ook voor werkgelegenheid. Dit biedt mogelijkheden en kansen voor inwoners en werkgevers. Wij werken aan de verbinding tussen ondernemers en inwoners om een goede match op de arbeidsmarkt tot stand te brengen

die bijdraagt aan de kracht van de lokale economie.

Onze uitgangspunten:

- We stimuleren werkgelegenheid op alle opleidingsniveaus, dichtbij huis.
- We werken samen met regionale partners aan omscholing, leer-werktrajecten en stages.
- We ondersteunen inwoners die moeilijker toegang hebben tot de arbeidsmarkt.
- We versterken de samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en gemeente. waarvoor we als gemeente extra aandacht vragen voor het plaatsen van doelgroepen bij lokale ondernemers.
- We zetten in op een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor jonge professionals en gezinnen.

10. Visie op Achterveld

Achterveld is één van de karakteristieke Leusdense dorpen met een eigen identiteit. De verdere groei van Achterveld in de komende jaren maken we mogelijk met behoud van de identiteit van Achterveld. Kernwoorden hierbij zijn de overzichtelijke schaal, het dorpskarakter, de hechte gemeenschap, voorzieningen, groen en het karakteristieke buitengebied. De komende jaren hebben we te maken met opgaven op de thema's wonen, onderwijs, mobiliteit, de sporthal en duurzaamheid. Wij pakken deze opgaven in samenhang op, waarbij de inbreng van de inwoners essentieel is. Daarom beginnen we met een gedeelde visie op Achterveld. Wij bieden de raad een startnotitie aan waarin wij aangeven welk proces (inclusief planning) we hiervoor doorlopen. Met de startnotitie halen we bij de raad ook op welke kaders de raad mee wil geven.

Onze uitgangspunten:

- Wij geven volop ruimte aan participatie vanuit de samenleving.
- Woningbouw, voorzieningen en winkelaanbod passen bij de schaal van Achterveld.
- We betrekken mobiliteit in brede zin bij de visie.
- Ontwikkelingen rondom duurzaamheid hanteren we ook bij de visie op Achterveld.
- We kijken in de breedte naar het maatschappelijk vastgoed in Achterveld.

Participatie

Inwoners hebben de eerste stappen gezet richting een blik op de toekomst van Achterveld. Wij gaan graag met dit initiatief in gesprek om te kijken hoe we samen een versnelling van de visie op Achterveld kunnen realiseren waarbij we goed aansluiten bij de wensen vanuit de samenleving. Participatie is voor ons essentieel en wij zoeken hiervoor de inwoners, verenigingen, ondernemers, agrariërs en partners op.

Woningbouw

De groei van Achterveld en dus de ambities voor woningbouw in Achterveld moeten passen bij de schaal van Achterveld. Hiermee behouden wij het groene dorpse karakter, voorzieningen en passend winkelaanbod. Hiervoor bouwen wij woningen voor jongeren, ouderen en gezinnen. Bij de bouwplannen nemen wij vanaf het eerste stadium de ontsluiting van nieuwe woonwijken, zoals Achterveld Noordoost, mee als aandachtspunt. Zo draagt de woningbouw bij aan het behoud van het karakter van Achterveld.

Mobiliteit in brede zin

Voor de mobiliteit zetten we in op het vergroten van de verkeersveiligheid en op goede ontsluitingen van de nieuwe woonlocaties met als doel de bereikbaarheid van Achterveld verder te versterken. Daarnaast maken we ons samen met de regio en de provincie sterk richting het Rijk om knooppunt Hoevelaken aan te pakken, om de problematiek van het sluipverkeer te verminderen. Een dergelijke oplossing vergt tijd en kan niet op korte termijn gerealiseerd worden.

Wij werken de komende periode ook verder aan de verbetering van de openbaarvervoersverbindingen. Wij onderzoeken de behoefte aan een aansluiting van Achterveld op de OV-verbindingen met Amersfoort, Hoevelaken en het Science Park in Utrecht. Ten slotte willen we de fietsverbindingen versterken om de bereikbaarheid van Achterveld op peil te houden.

Maatschappelijk vastgoed

Een deel van het maatschappelijk vastgoed in Achterveld is verouderd en loopt tegen het einde van de levensduur. Dit geldt bijvoorbeeld voor de sportzaal en buurthuis De Oude Bieb. De vernieuwing van de onderwijshuisvesting vraagt de komende jaren ook aandacht. Verder leven er wensen rondom de ouderenhuisvesting en de locatie van de medische partners in het dorp. Wij betrekken deze opgaven rondom het maatschappelijk vastgoed in brede zin bij de visieontwikkeling.

11. Veiligheid

Wij staan voor de veiligheid in de gemeente Leusden. Dit vraagt iets van een gemeente met drie dorpen en een groot buitengebied. De coalitie zet op meerdere vlakken in op het vergroten van de veiligheid, omdat dit bijdraagt aan het plezierig leven in onze gemeente. Vanuit onze regierol doen we dit samen met inwoners, politie, brandweer en belangenorganisaties (onder andere LTO, winkeliersverenigingen, banken).

Sociale veiligheid

Iedereen moet zich in Leusden, Achterveld en Stoutenburg veilig voelen en vrij over straat kunnen bewegen. Voor ons gaat het daarbij om sociale betrokkenheid, ontmoeting en verbinding. Sociale veiligheid draagt bij aan de leefbaarheid van onze dorpen en het buitengebied. Dit vraagt een leefomgeving die hierop is ingericht en een samenleving die hieraan bijdraagt.

Onze uitgangspunten:

- Wij werken preventief door vooraf te investeren in een gemeente waarin onveiligheid aan de voorkant wordt ondervangen. Dit doen we door inzichtelijk te maken waar in de openbare ruimte behoefte is aan fysieke aanpassingen als het gaat om het veiligheidsgevoel van inwoners.
- Binnen het sociale domein richt onze preventie zich op sociale ontwikkelingen zoals eenzaamheid en spanningen.
- De gemeente blijft werken aan een goed verlichte en overzichtelijke openbare ruimte met voldoende ontmoetingsplekken.
- We werken samen met wijken, buurtverenigingen en vrijwilligers en partners als Jongerenwerk, buurtpreventie en COA. Deze samenwerking is gericht op zowel signalering, het voorkomen van escalatie en het zoeken naar oplossingen.
- Wij blijven investeren in de rol van verenigingen, bijvoorbeeld met het tegengaan van grensoverschrijdend gedrag. Hierbij hebben we aandacht voor zowel de dorpen als ons buitengebied.

- Wij zetten in op sociale veiligheid voor ouderen waarbij we aandacht hebben voor de fysieke en sociale omgeving vanuit preventie.

Ondermijning

De vermenging van onder- en bovenwereld vormt ook in Leusden een toenemend risico. De coalitie pakt dit aan omdat ondermijning de veiligheid, leefbaarheid en vertrouwen in de samenleving aantast. Wij blijven hiervoor samenwerken met onze partners. Ook zijn we alert op ondermijning van onze lokale democratie en de veiligheid van onze bestuurders, raadsleden en ambtenaren.

Onze uitgangspunten:

- We zetten in op preventie om misbruik van regels te voorkomen en criminele invloeden tegen te gaan.
- Wij dragen bij aan bewustwording door te laten zien waaraan ondermijning te herkennen is.
- Wij stimuleren het melden van signalen over ondermijning.
- Onze regels zijn duidelijk.
- Wij handhaven actief en zijn daarbij duidelijk over wat we wel en niet accepteren.
- Wij werken samen met politie, zorg, wijkverenigingen, maatschappelijke partners en inwoners.

Digitale veiligheid

Digitale veiligheid is voor de gemeente Leusden belangrijk door de groeiende en complexere cyberdreigingen. Ons doel is digitale weerbaarheid voor inwoners, ondernemers, de gemeente en partners. Dit beschermt persoonsgegevens, waarborgt betrouwbare dienstverlening, versterkt vertrouwen en helpt voldoen aan wet- en regelgeving. Dit vraagt om blijvende aandacht, bestuurlijke betrokkenheid en bewustwording binnen de organisatie.

De weerbaarheid tegen cyberdreigingen is voor onze inwoners, ondernemers en partners van groot belang. We zetten actief in op bewustwording bij inwoners (jong en oud),

ondernemers en partners. Daarvoor gaan wij als volgt te werk:

Onze uitgangspunten:

- Wij werken preventief door inwoners voor te bereiden op eventuele crisissituaties
- We informeren en trainen inwoners actief in het herkennen van digitale criminaliteit
- We stimuleren inwoners om digitale fraude en oplichting te melden
- Inwoners maken gebruik van digitale mogelijkheden en zijn zich daarbij bewust van risico's en hoe die te voorkomen

Ook de gemeentelijke organisatie is weerbaar tegen dreigingen en voorbereid op crisissituaties. Een groot deel van onze dienstverlening vindt digitaal plaats, en wij zorgen er nog steeds voor dat dit met veilige en betrouwbare systemen gebeurt. Daarmee zorgen we ervoor dat gegevens beschermd zijn en inwoners op een veilige manier gebruik kunnen maken van voorzieningen en dat gegevens beschermd zijn. Dit doen we samen met onze partners, vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid.

Onze uitgangspunten:

- Wij houden onze digitale veiligheid up-to-date.
- De organisatie is zich bewust van risico's en hoe deze te voorkomen.
- We voeren periodiek audits uit.
- Wij beveiligen de gegevens van inwoners en ondernemers die voor onze dienstverlening worden gebruikt.
- Onze systemen blijven betrouwbaar.
- Daar waar nodig werken we in VNG-verband (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) aan gemeentegrens overschrijdende oplossingen.

- We onderzoeken de mogelijkheden om in de toekomst gebruik te gaan maken van de Europese systemen.

Jaarwisseling

Wij zetten in op initiatieven uit de samenleving om alternatieve vieringen te organiseren, nu er vanaf komende jaarwisseling waarschijnlijk een landelijk vuurwerkverbod geldt. De jaarwisseling heeft een verbindend karakter en draagt daarom voor ons bij aan sociale samenhang en leefbaarheid. Door het vuurwerkverbod mogen zowel knal- als siervuurwerk niet meer door particulieren worden afgestoken. Voor verenigingen en stichtingen kan door de gemeente onder voorwaarden een vergunning worden verstrekt.

Onze uitgangspunten:

- Wij stimuleren initiatieven binnen dorpen, wijken en buurten om gezamenlijke vieringen te organiseren.
- Daarvoor gaan we in gesprek met wijkverenigingen en ondernemers om hen op te roepen tot het organiseren van activiteiten tijdens de jaarwisseling en proberen we tot een passende vergunningverlening te komen met specifieke aandacht voor veiligheid
- Hierbij promoten we alternatieven voor vuurwerk, zoals lichtshows of een gezamenlijk aftelmoment

Natuurbrandbestrijding

De risico's op natuurbranden nemen de komende jaren toe. Zo blijkt ook uit de oproep van de burgemeesters van de Utrechtse Heuvelrug. Natuurbrandbestrijding is niet alleen een natuurvraagstuk, maar ook van openbare orde en veiligheid, ruimtelijke inrichting, gebiedsontwikkeling en het beheer van openbare ruimte. Wij zoeken de samenwerking met onze partners om tot een goede aanpak te komen, omdat dit ook een opgave is die gemeentegrensoverschrijdend is.

Onze uitgangspunten:

- De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) heeft de bestrijding van natuurbranden als topprioriteit op de agenda staan. Wij sluiten aan bij deze aanpak.

- Wij werken aan noodsteunpunten in het kader van een weerbare samenleving. Deze vervullen ook een rol bij natuurbranden.
- Wij gaan in gesprek met Defensie om afspraken te maken over de (preventieve) aanpak van natuurbranden op de defensie terreinen in Leusden.

We zetten de samenwerking met onze partners, zoals brandweer en politie, ook op dit thema voort.

